

Pokusme se odstranit nedostatky našich fotbalistů

V současnosti postrádáme především tvořivé hráče, obávané střelce, ale i komplexně vybavené hráče. Tyto problémy bychom měli řešit již v přípravě mladých talentovaných hráčů, místo se žáky a mladším dorostem se hnát jen za vítězstvím, jak je tomu převážně ve většině fotbalových klubů.

N ejde o žádné spuštění vlajky na půl žerdi, neboť náš fotbal patří, na evropském kontinentě, ke stále úspěšným. Prosazujeme se na mezinárodním poli, přestože ČR s 10 miliony obyvatel, podobně jako původní Československo, s 15 miliony, představuje malou zemi. Stačí zaznamenat, že jsme se stali vicemistry světa 1934 a 1962, mistry Evropy 1976 i vicemistry 1996 a třikrát získali bronz, olympijským vítězem 1980 a finalistou 1964, vítězem ME 1972 hráčů do 23 let a 2002 hráčů do 21 let i finalistou 2000, vyhráli jsme ME 1968 a byli třikrát finalistou 1982, 1983, 2001 hráčů do 18 let, vicemistrem světa 2007 hráčů do 20 let, dobyli prvenství 1990 hráčů do 16 let, probodovali se do finále 2000 a dobyli zlato na Světové univerziádě 1993!

Přesto sundejme růžové brýle a podívejme se na náš fotbal objektivně. Odchody nejlepších hráčů a některých mladých talentů snížily výkonnostní kvalitu naší nejvyšší soutěže, která je sice vyrovnanější, ale směrem dolů. Většina účastníků dává přednost defenzivnímu pojetí „nedostat gól“, před základní oficiální taktikou „dát gól“. V posledních letech se naše kluby jen těžko prosazují v Lize mistrů a částečně i v Evropské lize, která nově nahrazuje Pohár UEFA. Letos máme v této soutěži Slavii a Spartu, když neuspěly v té nejvyšší. Je tomu především proto, že fotbalové kluby jsou nuceny prodávat své nejlepší hráče do zahraničí, aby si zajistily vlastní finanční rozpočet. A nejen to. Jsme svědky toho, že našemu fotbalu chybějí především tvůrci hry, např. při zranění a dlouhém léčení Rosického se pro národní tým nenašel jeho kvalitní nástupce. Dále obávaní střelci a la Scherer, Kuka, Griga, Skuhra-

vý, Siegl a Koller, když nahlédneme do daleké i nedávné minulosti, i když v současnosti máme Baroše, Svěrkose a nadějněho Necida. A případně tolik ceněné osobnosti jakým byl Nedvěd, který ukončil kariéru v profesionálním fotbale. Tak se do problémů dostávají nejen klubové celky, ale i státní reprezentace a rovněž trenéři, od nichž se přes prodej výborných hráčů žádají úspěchy právě v evropských pohárech, zejména Ligy mistrů, která představuje zlatý důl.

KDE ZAČÍT? U MLÁDEŽE!

Četné úspěchy juniorských reprezentací naznačují, že v četných klubech se pracuje solidně. Na druhé straně vyvolávají zmíněné mezery v našem fotbale i úvahy, zda by se při současném nedostatku „tvůrců hry“ a střelců disponovaných hráčů, neměla určitým způsobem upravit zaměřenost tréninkového procesu mládeže. **Není přece žádným tajemstvím, že ve většině klubů se už od žáků žádá jedině: vítězství a úspěchy!** Tím se zřejmě neřeší jiné důležité úkoly v tréninkovém procesu a zákonitě klesá počet těch, bez nichž není úspěšný špičkový fotbal možný. Tedy veledůležití jedinci nadsazené nazývání „mozky mužstva“ a „střelci z povolání“. A k tomu přidejme osobnosti, které potřebuje každý tým.

Fotbal jako každý jiný sport se rovněž vyvíjí, je stále náročnější, protože se zvyšuje rychlost, nasazení, důraz, zlepšuje se kondice i taktika, která dnes vyžaduje, aby celé mužstvo dovedlo bránit a útočit. Minulosti dokonce patří i fakt, že by měl u mužstvu stačit jen jediný „špilmachr“. Už v polovině devadesátých let minulého století řekl v rozhovoru Franz Beckenbauer, hráč a později trenér mistrů světa Německa: „K úspěchu potřebujete již dva tvůrce hry!“ A totéž zdů-

razňoval úspěšný trenér Manchesteru United Alex Ferguson..

Ing. Jaroslav Hřebík, který jako trenér pracuje již 20 let, když se Slavii získal Český pohár 1999 a se Spartou prvenství v 1. lize 2005 a jako hráč oblékal dresy Týnce nad Sázavou, Benešova, Dukly, Sparty, Viktorie Žižkov a Vlašimi, konstatuje: „Naším hráčům schází individuální technicko-taktické dovednosti a schopnosti, které vyžaduje současná úroveň fotbalu. My musíme v tréninkovém procesu přistoupit na požadavky, které požaduje vyspělý zahraniční fotbal. Například zrychlit práci s míčem, když je hráč v jeho držení, pod tlakem soupeře zvýšit prudkost přihrávek, uvolňovat se a přebírat míč do správného herního prostoru. A tak dále. A vyskytnou-li se talentovaní hráči, z nichž by mohli vzniknout tvořiví hráči se střeleckým potenciálem, tak je samozřejmě jejich růst podporovat! V podstatě adaptovat hráče na mnohem těžší podmínky než jsou v našem mládežnickém i dospělém fotbale.“

NEJPRVE FOTBALOVÝ RŮST

„Chyba je určitě v tréninkovém procesu!“ upozorňuje zcela otevřeně **PaedDr. Luděk Procházka**, který jako trenér věnuje všechny své síly fotbalu, zejména mládežnickému. Vedl tým dospělých RH Cheb a mládeže Slavie, Sparty a nyní Fotbalovou školu mládeže v Třebíči. A pokračuje: „Tréninkový proces totiž ovlivňuje učení. Nesmyslné je u mládeže především soutěžení! Náš současný systém soutěžení je postaven na síle způsobu, jak získat finanční dotace nebo udelat kariéru mládežnického trenéra. Proto značná část trenérů a funkcionářů nemá cíl naučit hráče fotbalovému umění, tvořit hru, mít nápady a podobně. Aby byli hráči osobností,

potřebují nechat prostor pro vlastní herní nápady. Místo toho mají trenéři mládeže raději vítězství a neodporující chlapce! Dokud se nezmění způsob soutěžení mládeže pro ty trenéry, kteří chtějí vychovat všestranně připravené hráče, fotbalové osobnosti, tak se z místa nepohneme. Proto musíme změnit i principy v soutěžích.“

Vladimír Ryneš, bývalý hráč Dynama České Budějovice, převzal v létě přípravu starších žáků TJ Malše Roudné, kteří hrají v krajském přeboru. V úvodním utkání podzimní poloviny soutěže rozdrtili na svém hřišti Slavii České Budějovice, nováčka soutěže, 5:0. Příjemně překvapili lepším zpracováním míče, přesností přihrávek a útočnými akcemi vedenými po křídlech. Jsou to první poznatky z tréninku, který se změnil po příchodu nového trenéra. Ryneš: „Chlapci trénují téměř vše s míčem. A to proto, abychom zvýšili hravost kluků, zlepšili práci s míčem a dali jim větší možnost se ukázat. To vlastně umožňuje výchovu směrem k objevování herně dovedných hráčů, potažmo hráčských osobností!“

NESVAZOVAT JE TAKTIKOU

„Co nám schází je to, že nedáváme chlapcům volnost, která by se projevila ve hře, nezapalujeme ji, ale od raného věku, tedy od žáků, svazujeme jejich talent a dáváme jim už úkoly v zájmu výsledků.“ přiznává otevřeně **Jiří Vlček**, trenér mladšího dorostu Dynama České Budějovice, který tuto trenérskou činnost s mládeží vykonává již 30 roků. A ze zkušenosti dodává: „Němci, Angličané nebo Italové vychovávají osobnosti a podporují je, zatímco u nás se už u klubů myslí na výsledek. Často u nás hrají mládežnická družstva z Rakouska, nebo my jezdíme k nim. Ještě před několika lety v mládeži zůstávali Rakušané

za námi. Jenže tím, že založili Akademii mladých fotbalistů, vyrovnali své nedostatky. Další předností je jejich vzrůstající sebevědomí. S tou hrají už také německé týmy mládeže, zatím co my kluky drezírujeme. V dorostu chyběla Němcům např. tvořivost, proto v jejich mužstvech najdeme Turka, Jugoslávce či Rusa.“ Upozorňuje však, že náš fotbal nelze zatracovat, máme přece úspěchy i patřičné odborníky, kteří u mládeže působili nebo působí. Sám vychoval hráče jako Poborského, Jiřího Němce, Lengyela, Drobného, Vozábala, Lafatu, Sivoka,

Kladrubského, Leštinu, Hejdu, Brejška a další. A pokračuje: „Další chybou je, že vlivem manažérů míří již v patnácti letech hráči do pražských nebo zahraničních klubů. Jiným příkladem je, že stříbrná „dvacítká“ z MS v Kanadě se rozprodala bez ohledu na její další vývoj.“ A dává k dobru změněný trénink žáků: „Zavedli jsme hru 8 proti 8 od pokutového území k pokutovému území, tzn. na menším herním prostoru, což pro hráče znamená více kontaktů s míčem, variabilní hru a uplatnění více chytrosti. A kluci jsou také víc pod tlakem!“

PROJEVIT OSOBNÍ TALENT

Se zajímavým konstatováním přišel **Oldřich Rott**, bývalý dlouholetý záložník Dukly Praha, který začínal s fotbalem v Hradci Králové, kde hrál za žáky i dospělé, pak za Duklu Praha (320 ligových utkání, 3x vítěz ligy), reprezentoval za A národní tým třikrát a za olympijský tým třicetkrát. „Za prvé se zužuje základna mládeže. Dřív přišlo na nábor kolem 100 chlapců, nyní 30-40 dětí. A tím se snižuje i výběr. Také bychom měli nechat děti, tedy žáky, více s míčem hrát,

hrát a hrát. Nesvazovat je taktikou, aby se mohli fotbalově rozvíjet, dovolit jim kličky, vystřelit a projevit svůj osobní talent. Více využívat individuální přístup, zvyšovat časový prostor pro individuální techniku, dovednostem věnovat pozornost i mimo trénink ve fotbalovém klubu. Je velkou chybou, že cílem mládežnického fotbalu je jen vyhrávat! Mladí hráči se potřebují komplexně zdokonalovat i v utkáních, zlepšovat své herní dovednosti v podmínkách utkání a nemyslet jen na vítězství.“